

DOI 10.36074/grail-of-science.10.11.2023.54

ВПЛИВ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Козубай Інна Віталіївна

старший викладач кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Биба Назар Євгенович

здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Наумик Антон Сергійович

здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Анотація: в зазначеній роботі досліджується вплив педагогіки партнерства на формування та розвиток особистості майбутнього державного службовця та інші взаємопов'язані фактори, що впливають на вищезазначене питання.

Ключові слова: педагогіка, партнерство, держава, модель, цінність, наука, дослідження, суспільство.

На сьогодні, в науковій літературі досить глибоко досліджено базові аспекти соціально-правового статусу та ціннісно-нормативної моделі державних службовців. Вчені мають досить чітке уявлення про місце державного службовця у суспільстві та державі. Але нові виклики, що постають перед державним управлінням, вимагають оновлення підходів до формування та розвитку особистості майбутнього державного службовця. Одним із таких підходів є педагогіка партнерства, яка активно впроваджується у сфері освіти та науки й може бути успішно адаптована для підготовки кадрів у державному управлінні.

Педагогіка партнерства є достатньо новим напрямком співпраці, яка уособлює демократичний спосіб комунікації між учасниками навчального процесу, який не відкидає різниці в їхньому життєвому досвіді, знаннях, але передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість [1].

Серед авторів, які досліджували педагогіку партнерства, можна виділити: В. Сухомлинського, О. Костащук, Н. Мачинську, М. Олійника, М. Іванчука, І. Іванову, О. Захаренко, А. Макаренко, В. Караковського, С. Лисенкова, В. Савіщенко та В. Шаталова.

Так, на думку О. Костащук, Н. Мачинської, М. Олійник та М. Іванчук педагогіка партнерства – це галузь педагогіки, що включає системи, методи та прийоми виховання та навчання, засновані на гуманізмі та творчості, методах розвитку особистості. У її основу покладено взаємну повагу до всіх учасників навчально-виховного процесу; відносини довіри та наполегливої спільної роботи; позитивне та доброзичливе ставлення один до одного; розуміння та ефективне спілкування для досягнення спільних цілей; забезпечення права на вільний вибір; соціальне партнерство (добровільне визнання власної відповідальності та зобов'язань виконувати ці обов'язки) [2].

Важливе місце займає й постать видатного вітчизняного педагога В. Сухомлинського у формуванні поняття педагогіки партнерства. Хоча, як ми вже зауважували поняття і нове, саме ідея співпраці всіх суб'єктів виховання знайшла належне обґрунтування в педагогічній спадщині В. Сухомлинського. У своїх працях видатний педагог доводить, що партнерство – це взаємовідносини, які відбуваються у процесі певної спільної діяльності, спосіб взаємодії і взаємин, організованих на принципах рівності, добровільності всіх її учасників [3].

Таким чином, педагогіка партнерства – це підхід до навчання та виховання, який передбачає активну участь кожного учасника процесу (викладача, студента, учня) у взаємодії та співпраці. Вона базується на принципах взаємоповаги, взаємодопомоги, взаємозалежності, довіри та співробітництва. Застосування педагогіки партнерства в освітньому процесі сприяє формуванню таких якостей, як вміння слухати, емпатія, толерантність, взаєморозуміння та конструктивна комунікація. Ці якості є невід'ємними складовими професійної діяльності державного службовця.

Вплив педагогіки партнерства на формування та розвиток особистості майбутнього державного службовця важко переоцінити, адже один з основних принципів педагогіки партнерства – це активна участь студента у процесі навчання. У студентів формується самостійність мислення, критичне мислення та здатність до самоорганізації. Такі компетенції є обов'язковими для майбутніх державних службовців, які повинні бути здатними самостійно аналізувати складні ситуації, шукати ефективні рішення та приймати відповідальні рішення.

Партнерське спілкування в процесі навчання також сприяє розвитку навичок співпраці та конструктивної взаємодії з іншими людьми [4]. Це особливо важливо для державних службовців, оскільки їхня робота часто пов'язана з колективними прийняттями рішень та співпрацею з різними групами громадян. Здатність слухати і розуміти погляди інших, виявляти толерантність до різних точок зору та будувати конструктивні відносини є необхідною умовою для успішного виконання службових обов'язків.

Також важливо відмітити, що педагогіка партнерства акцентує увагу на розвитку міжособистісних взаємин, емоційного і соціального інтелекту

студента. Це сприяє формуванню етичних цінностей та моральних норм, які є основою професійної діяльності державного службовця. Взаємодія учасників навчального процесу на рівних засадах, врахування інтересів і потреб кожного, підтримка в проявленні творчого потенціалу та самореалізація студентів сприяють формуванню та розвитку особистості, яка буде здатна ефективно працювати в сфері державного управління.

Варто зазначити й те, що особливістю педагогіки партнерства та студентоцентрованого підходу є можливість створення та використання гнучких (індивідуальних) освітніх траєкторій [5], що також дозволяють вдало навчатися майбутньому фахівцю з державного управління.

У обговоренні проблеми професійної компетентності державного службовця основну увагу традиційно приділяють професійним знанням, вмінням та навичкам, які безпосередньо відносяться до внутрішньої мотивації їхнього прояву [6], тому це також є важливим аспектом педагогіки партнерства.

Як бачимо, процес формування особистості державного службовця є достатньо складним, багатовимірним, суперечливим процесом. Його не можна зводити до рішення формально-правових, організаційно-управлінських завдань. Адже особистість державного службовця – це продукт комплексної політично-етичної та громадянсько-моральної соціалізації у сфері державно-управлінської діяльності, формується у повсякденній практиці, під час освоєння професії державного службовця, оволодіння відповідними спеціальними компетенціями – знаннями, вміннями та навичками.

Важливо враховувати, що формування особистості майбутнього державного службовця має починатися ще на етапі освіти. Освітня система повинна сприяти розвитку партнерської культури, сприятливого середовища для взаємодії, співпраці та взаєморозуміння.

Крім педагогіки партнерства, також важливо враховувати інші аспекти в підготовці майбутніх державних службовців. Наприклад, розвиток лідерських якостей, навичок конфліктології, міжкультурної комунікації та етичної поведінки. Ці аспекти можуть бути вивчені та розвинуті через спеціальні курси, тренінги та практичні заняття.

Можна підсумувати, що у формуванні особистості державного службовця необхідний системний, програмно-цільовий підхід. Тільки такий підхід здатний забезпечити ефективну професіоналізацію державної служби, якісне проходження кожним, всіх етапів індивідуальної професіоналізації (відбір, адаптація, професійно-кваліфікаційний розвиток, службово-кар'єрне просування та ін.). Що зрештою дозволить забезпечити головне – грамотний відбір, раціональне розміщення та ефективне використання знань, умінь та здібностей кожного службовця.

Список використаних джерел:

- [1] Бабовал, Н. Р. (2021). Педагогіка партнерства: Від взаємодії до конструктивної співпраці. *Вісник Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії*, (2), 22–24.
- [2] Kostashchuk, O., Machynska, N., Oliynyk, M., & Ivanchuk, M. (2020). Professional honor in the pedagogical activity of the future teacher. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, (12(1)), 291–310.

- [3] Сухомлинський, В. (б. д.). *Щоб дитина стала Людиною*. Фонд Сухомлинського (Опис 1, Сторінка 749), Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, Київ, Україна.
- [4] Фенцик, О. (2023). Педагогічні засади професійної підготовки майбутніх педагогів та керівників закладів освіти до партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу. *Вісник науки та освіти*, 5 (11), 460–771.
- [5] Наумик, А., & Ядловська, О. С. (б. д.). Особливості студентоцентрованого підходу у викладанні. У *Матеріали міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції: «світ наукових досліджень. випуск 16»* (с. 128–130).
- [6] Наумик, А., & Сидоренко, Н. С. (б. д.). Етична складова у роботі осіб, уповноважених на виконання функцій держави. У *Current issues of science, prospects and challenges*.